

**Програма
координатно-соціограмного
аналізу колективу**

Соціометрія

Інструкція користувачу

Програма координатно-соціограмного аналізу колективу призначена для використання шкільним психологом по роду його діяльності в процесі роботи як з учнями, так і з вчителями. Основною задачею програми є розрахунок структури шкільного колективу, а також накопичення результатів розрахунку для подальшого використання при аналізі змін, що відбуваються у колективі.

Збір даних опитування

Перед початком роботи з програмою необхідно зібрати дані для вводу в програму. Вони включають:

- опитування членів колективу;
- опитування значимого дорослого (класний керівник; вчитель, що проводить багато часу з класом).

Робота з програмою

Крок 1. Вибір опитуємого колективу (або реєстрація нового)

Робота з програмою починається з реєстрації нового соціологічного опитування. Для реєстрації необхідно ввести наступну інформацію (див. Рис.1):

- назва міста
- район
- номер школи
- номер класу
- номер опитування

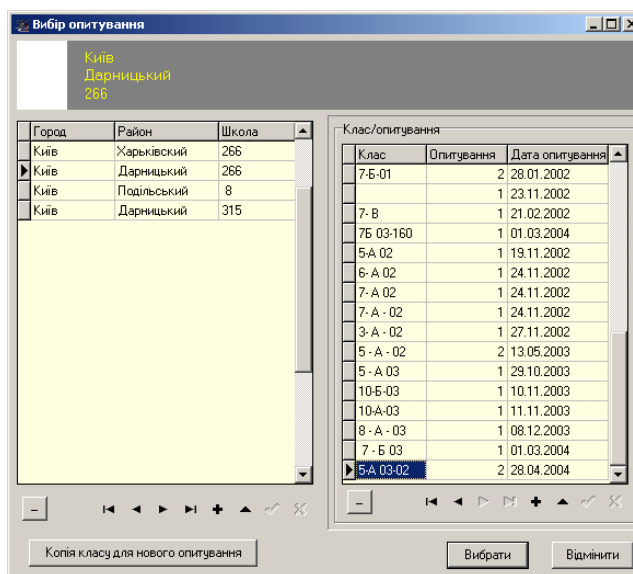

Рис.1

Після цього необхідно підтвердити вибір опитування і перейти до введення інформації.

Введення інформації

Введення інформації опитування складається з двох складових:

1. введення офіційних даних;
2. введення неофіційних даних.

Крок 2. Офіційні дані

На цьому кроці роботи вводяться офіційні дані. Інформація складається зі списку опитуємого колективу та оцінки активності членів колективу. Офіційні дані вводяться за інформацією класного керівника і містять у собі (див. Рис.2):

- список класу
- стать кожного учня
- бали, виставлені класним керівником у графі НА-навчальна активність;
- бали, виставлені класним керівником у графі ТА-трудова активність;
- бали, виставлені класним керівником у графі СА - соціальна активність.

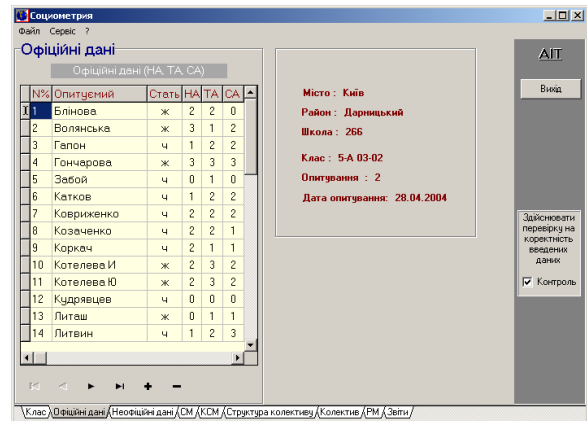

Рис.2

Дорослий може оцінити кожного учня в діапазоні від 0 до 3. Де

- 0 – пасивність;
- 1 - активність низька, проявляється під тиском дорослих;
- 2 – активність досить висока, але проявляється задля похвали;
- 3 – висока активність задля задоволення.

Крок 3. Неофіційні дані

Неофіційні дані вводяться за результатами опитування учнів колективу. На дошці пишеться список класу з номерами та прізвищами учнів (той же, що і для офіційних даних) Учні повинні відповісти на п'ять питань:

1. З ким би з однокласників ти хотів жити в одному під'їзді ?
2. Хто тобі не подобається, з ким важко спілкуватися?
3. Хто підтримує тебе, ділиться з тобою думками, переживаннями, допомагає тобі ?
4. Хто тримається від тебе в стороні, не хоче спілкуватись з тобою, не виявляє чуйності ?
5. З ким би ти сів на контрольній якби була можливість консультуватись ?

Як відповідь, учні вказують номер за списком того, кого мають на увазі. При цьому можна вказувати кількох людей одночасно при відповіді на кожне питання, але не більше 5.

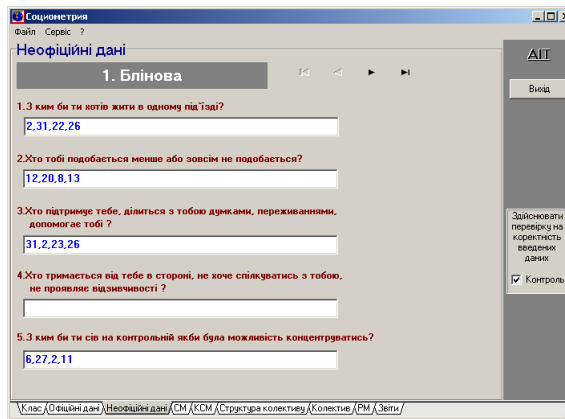

Рис. 3

Опитування учнів можна проводити на аркушах папера, після чого дані вводяться в комп'ютер.

Розрахунок результатів

За результатами опитування програма:

1. Розраховує соціометрію.
2. Координатну соціограму.
3. Розраховує структуру колективу.
4. Показує діаграму розподілення колективу.
5. Показує взаємовибори опитуємих.
6. Розраховує референтометрію.

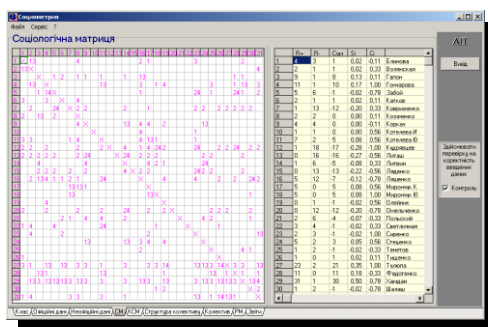

Рис.4

В правій частині відображено статус учня в колективі:

(R+) сума позитивних виборів

(R-) сума негативних виборів

(Сум) різниця між позитивними та негативними виборами

Крок 1. Розрахунок соціометрії

Це матриця виборів учнів. Вона включає прізвища та номери учнів як по вертикалі, так і по горизонталі.

Відображає взаємовибори учнів за номерами питань. Де по горизонталі показано хто вибрав цього учня (1,3 - позитивні вибори; 2,4 – негативні вибори), а по вертикалі - кого цей учень вибрав сам.

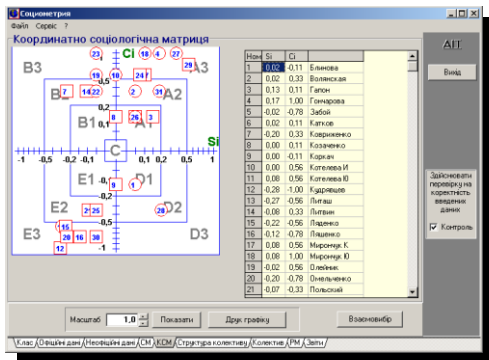

Рис.5

Крок 2. Отримання координатної соціограми

КСМ дозволяє побачити графічне зображення статусу учня у колективі, відношення до нього як з боку дітей (Si), так і з боку значимого дорослого (Ci).

Квадрат А - включає номери дітей які знаходяться в активі (їх добре сприймають як діти так і дорослі). А3 - явні лідери.

Квадрат В – (ізоляція, відторгнення) включає номери дітей, які самостверджуються за рахунок дорослих.

Квадрат D - так званий пасив, їх добре сприймають діти, але, за якимись показниками, вони не є соціально прийнятними для дорослих.

Квадрат E - група ризику. Погано сприймаються як дітьми так і дорослими. E3 – найгірший статус.

Потрібно звернути особливу увагу на дітей, що попали до квадрату В. Якщо в них є хоча б один взаємовибір - не можна вважати їх повністю ізольованими або відторгнутими.

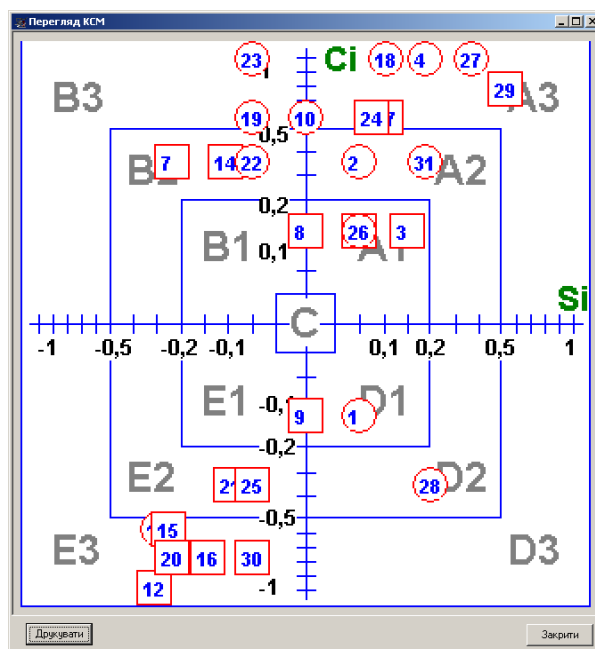

Рис.6

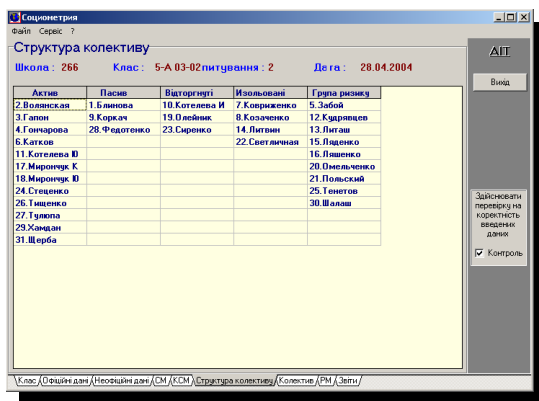

Рис.7

Крок 5. Аналіз структури колективу

Одним з основних результатів роботи програми можна вважати таблицю структури колективу, де відображаються 5 груп опитуваних:

1. Актив
2. Пасив
3. Відторгнуті
4. Ізольовані
5. Група ризику

Це дуже зручно для класного керівника. Дає змогу швидко знайти учнів, що потребують особливої уваги.

Додатковими можливостями програми є можливість друку результатів у виді звітів до опитування, а також передача деяких з них у Microsoft Word для подальшого використання. Крім того, існує можливість представлення структури колективу у виді діаграми.

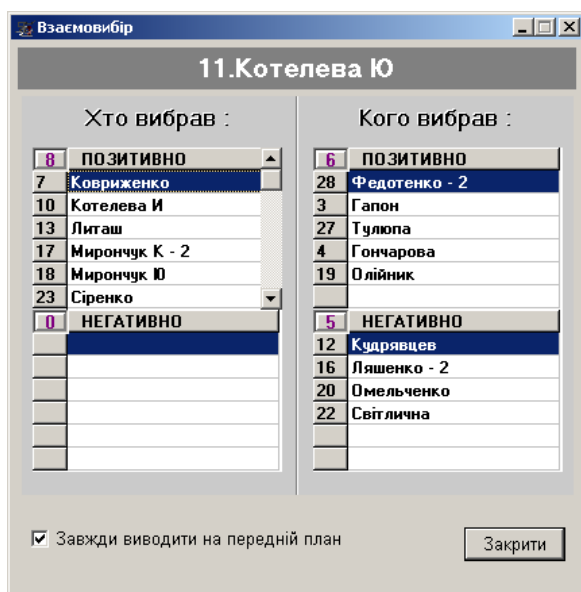

Рис.8

Взаємовибір

При аналізі результатів опитування психолог може використовувати як СМ і КСМ, так і вікно взаємовибору, де відображається інформація про тих, хто вибирає опитуваного і кого вибирає сам опитуваний. Це дозволяє побачити результат опитування та можливість впливу на даного члена колективу.

Діаграма розподілення колективу

Наглядно показує наскільки згуртований колектив та процентне співвідношення різних його груп.

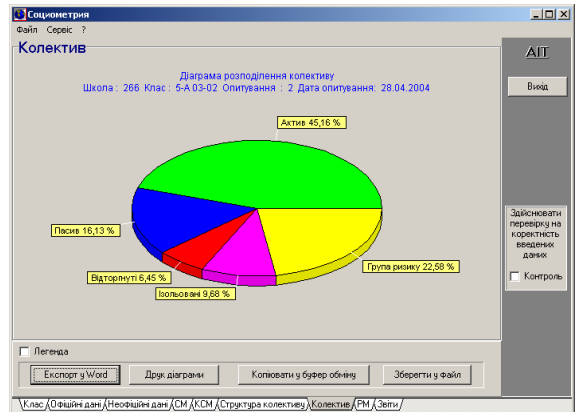

Рис. 9

Крок 6. Референтометрія

Показує лідерів у навчанні, тобто хто з учнів є найбільш впливовим з точки зору навчання.

Порівняння з СМ дає змогу через вплив на сильних учнів "підтягнути" відстаючих.

Формується за відповідями на питання: "З ким би ти сів на контрольній, якщо б була можливість консультуватися".

РМ також важлива для роботи з дітьми груп ізоляція і відторгнення.

Якщо ці учні отримали велику суму по референтометрії, то з ними потрібно працювати як класному керівнику, так і психологу в плані покращення їх комунікативних навичок та включення в життя класу.

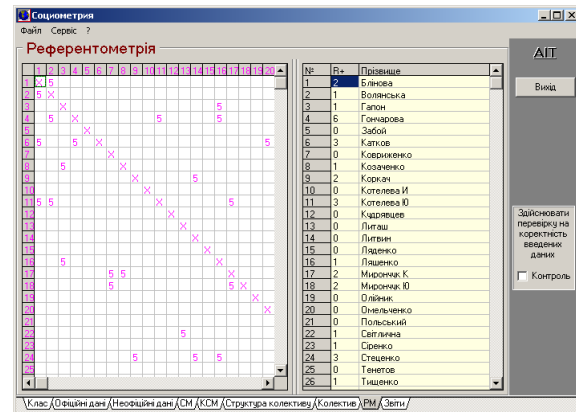

Рис. 10

Крок 7. Отримання звітів

Загальні звіти залишаються як у класного керівника так і у психолога.

Тестування бажано проводити два рази на навчальний рік, наприкінці 1 та 4 чверті.

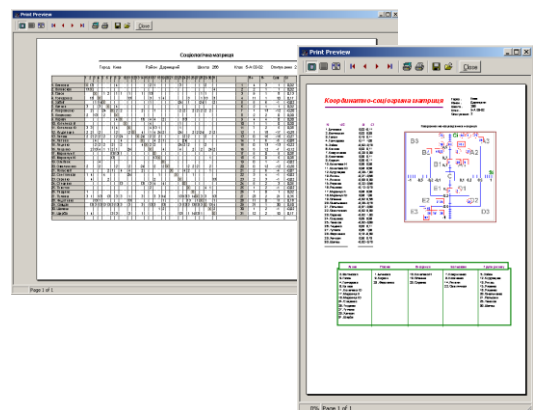

Рис. 11

Технічні вимоги

Програма Соціометрія може працює під керуванням операційних систем Windows 9x, Windows ME , Windows 2000, XP.

Дані програми зберігаються в базі даних (формат Paradox)

Порядок інсталяції

Запустити на виконання програму Setup.exe з компакт-диску з інсталяційним пакетом програми. Вибрати повну інсталяцію, або іншу.

Інформація про розробника

ТОВ «Академія Інформаційних Технологій»,
Україна, Київ, вул. Марини Раскової 11 оф.901/1

тел. (+380 44) 586-5655, (+380 44) 209-1257
факс. (+380 44) 586-5655

www: www.ait.org.ua

e-mail: soft@ait.org.ua